

Dokumentarni film

62.a

OD PREPOVEDI DO USTAVE

Sodelujoči.

SCENARISTKA

Tina Grošelj

REŽISER

Marko Kumer - Murč

DIREKTOR FOTOGRAFIJE

Marko Kumer - Murč

MONTAŽERKA

Neja Berger

NASTOPAJOČI

Matjaž Juhart

Daša Peperko

Marija Möderndorfer

Valerija Škof

Aljoša Redžepovič

GLASBA

Andi Koglot

ASISTENTKA REŽIJE

Emina Gazibera

OBLIKOVANJE ZVOKA

Samo Jurca, Julij Zornik

Studio 100

BARVNE KOREKCIJE

Fran Sokolić, Zoran Mihailović

Teleking

PRODUCENTKI

Tina Glavič Novak

Tina Grošelj

PRODUKCIJA

Zveza društev gluhih in
naglušnih Slovenije

KOPRODUKCIJA

Rusaalka

2021

MATJAŽ JUHART

VALERIJA ŠKOF

DAŠA PEPERKO

An elderly woman with short, wavy white hair is seated in a large, plush white leather armchair. She is wearing a light blue short-sleeved button-down shirt. Her hands are raised in front of her chest, with fingers slightly spread, as if she is in the middle of a conversation or gesturing. The background shows a dimly lit room with a wooden cabinet and some decorative items.

MARIJA MÖDERNDORFER

An elderly man with short, grey hair is seated in a grey fabric armchair. He is wearing a light blue short-sleeved button-down shirt. His hands are clasped together in his lap. He has a serious expression and is looking off to the side. The background features a brick wall and a wooden table with various decorative objects, including a small figurine and a vase.

ALJOŠA REDŽEPOVIČ

Sinopsis.

V DOKUMENTARNEM FILMU 62.A JE PRIKAZANA RAZVOJNA POT SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA V ŠOLSKEM SISTEMU.

Izobraževanje gluhih otrok je zaradi okostenelega poučevanja in kršenja osnovnih pravic do rabe znakovnega jezika pustilo doživljenjske posledice. Pretresljive osebne izpovedi odstirajo, kako je prepoved rabe maternega jezika v izobraževanju usodno zaznamovala gluho jezikovno manjšino. Zaradi jezikovnega genocida, ki je trajal celo stoletje, so bili vzpostavljeni tudi vsi pogoji za dokončno izumrtje

slovenskega znakovnega jezika. Gluha skupnost se je s pomočjo svoje reprezentativne invalidske organizacije in društev združila v prizadevanjih, da se to vendarle ni zgodilo. Gluhi tako že ves čas te male revolucije krepijo svojo kulturno ustvarjalnost, vztrajno in kot punčico svojega očesa negujejo svojo jezikovno identiteto in slovenski znakovni jezik razvijajo tudi preko informiranja z lastnimi mediji. Dokumentarni film prikaže eno najdaljših, a najbolj pomembnih prizadevanj gluhih za vpis pravice do uporabe znakovnega jezika v slovensko ustavo.

59. člen
...da znanosti in umetnosti)
...je svoboda znanstvenega in umetniš-

60. člen
...vice iz ustvarjalnosti)
...varstvo avtorskih in drugih pravic,
...ške, znanstvene, raziskovalne in izu-

61. člen
...narodne pripadnosti)
...ico, da svobodno izraža pripad-
...ali narodni skupnosti, da goji in
...uporablja svoj jezik in pisavo.

62. člen
...svojega jezika in pisave)
...da pri uresničevanju svojih
...postopkih pred državnimi in
...ljajo javno službo, uporablja
...in, ki ga določa

62.a člen
(znakovni jezik in jezik gluhoslepih)

Zagotovljena sta svobodna uporaba in razvoj slo-
venskega znakovnega jezika. Na območjih občin, kjer
sta uradna jezika tudi italijanščina ali madžarščina, je
zagotovljena svobodna uporaba italijanskega in ma-
džarskega znakovnega jezika. Uporabo teh jezikov in
položaj njihovih uporabnikov ureja zakon.
Svobodno uporabo in razvoj jezika gluhoslepih
ureja zakon.

Z Ustavnim zakonom o dopolnitvi II. poglavja URS
(UZ62a, Uradni list RS, št. 92/21 z dne 8. junija 2021) je
bil URS dodan nov člen, ki določa pravico do uporabe
znakovnega jezika in pravico do uporabe jezika
gluoslepih. Obe pravici sta opredeljeni kot temeljni
človekovi pravici, ki vključujeta tako svobodno uporabo
kot tudi razvoj znakovnega jezika in jezika gluhoslepih.
URS je tako postala prva ustava, ki omenja jezik
gluoslepih. Pravica do svobodne uporabe in razvoja
znakovnega jezika je priznana tako za slovenski kot tudi
za italijanski in madžarski znakovni jezik. Z zakonom bo
urejena raba in izražanje znakovnega jezika oz. jezika
gluoslepih, raba tolmača znakovnega jezika oz. jezika
gluoslepih s tem povezane pravice.

Izjava režiserja.

Z ZVEZO DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
SOUSTVARJAM ŽE VEČ LET.
SPOZNAL SEM NJIHOVO
ODLOČNOST IN ZAGON, KI STA
LAHKO ZGLED VSEM, KI SI
ŽELIJO SPREMEMBE.

In te so na področju pravic manjšin nujne tako pri gluhih, kot pri številnih drugih manjšinah. Večini ljudi je svet gluhih tuj, zato je poznavanje njihovih ovir pomembno. Imel sem srečo in čast, da sem bil režiser filma Jezik enakopravnosti, ki je nastal leta 2020, da bi javnosti predstavili njihov svet, in to v času, ko se je že začelo kotaliti demokratično kolo.

To je letos pripeljalo do spremembe ustave, kar je dokumentirano v filmu 62.a – Od prepovedi do ustave.

Film je namenjen gluhih, še bolj pa vsem drugim sosedom, prijateljem sodržavljankam in sodržavljanom. Na žalost gluhi namreč ne zasedajo mest odločanja, niti tistih, ki se tičejo njihove lastne usode. Morda bomo s spremembo ustave kmalu dobili več gluhih pravnih in pravnikov, zdravnic in zdravnikov, ekonomistk in ekonomistov, morebiti celo poslank in poslancev. In ko bo napočil ta čas, ne bomo več govorili o odrinjeni manjšini. Kot je rekla ena izmed vodilnih bork za pravice gluhih Meri Möderndorfer, pa je pot do tam še dolga.

MARKO KUMER MURČ je dokumentarist in avtor filmov Zelena utopija, ki je poetični dokumentarni film o urbanih vrtovih, in Mesto svetlobe, ki razkriva zgodbe ljudi iz Šoštanja po izgradnji termoelektrarne. V letu 2020 je realiziral film Jezik enakopravnosti, ki govori o težavah gluhih v Sloveniji. Je režiser filma The Other Side of the Pipe, s katerim je bil sprejet na različne mednarodne delavnice, dobil nagrado Al Jazeera Balkan na mednarodnem festivalu dokumentarnega filma ZagrebDOX in finančno nagrado Re-Acta. Njegovi filmi se najpogosteje dotikajo ekoloških, socialnih in družbenih tem.

Izjava scenaristke.

PISANJE SCENARIJA O
TAKO POMEMBNI TEMI
JE BILO ZAME IZJEMNO
ZAHTEVNO. NAVSEZADNJE
JE FILM REZULTAT MOJEGA
PETNAJSTLETNEGA
DELA, RAZISKOVANJA IN
POGOVOROV.

Zato sem čutila izjemno odgovornost, da prikažemo trpke usode, ki so zaznamovale gluhe. Prav je, da njihove zgodbe, občutke in trpljenje slišimo in spoznamo. Nekaj teh dejstev tako ne bo več skritih, medtem ko preštevilih žal ne bomo nikoli slišali. Družba, stroka, odločevalci so jim

prizadejali toliko gorja, da težko razumem njihov namen. Ponosno gledam na vsakega, ki je kljub svoji težki invalidnosti čas in energijo posvetil temu, da se je krivicam uprl in tako doprinesel k pozitivnim spremembam v slovenski gluhi skupnosti. Počaščena sem, da sem bila pri pričevalcih v filmu deležna tolikšnega zaupanja, da so mi izpovedali tudi svoja najbolj intimna doživljanja. Hvaležna sem tudi za fantastično filmsko ekipo, saj je vsak prispeval pomemben delež, s katerim je obogatil film, glede katerega upam, da bo pripomogel k boljši prihodnosti oseb z izgubo sluha.

TINA GROŠELJ se že petnajst let pri svojem poklicnem delu srečuje z gluhi in njihovimi življenjskimi izzivi. Problematiki gluhot se je posvetila diplomsko delo z naslovom Spletna televizija za gluhe in naglušne, razvoju medijske produkcije za invalide pa v magistrskem delu S socialnim podjetništvom do družbenih inovacij in zaposlovanja invalidov. Dvanajstletno delo urednice Spletne TV, Spletne televizije za gluhe in naglušne, ki deluje pod okriljem Zveze gluhih in naglušnih Slovenije, in oddaje Prisluh nimo tišini, informativno-izobraževalne oddaje na TV SLO, ki predstavlja ozaveščevalne vsebine s področja okvar sluha, ji je omogočilo, da se je dodobra seznanila z zakonodajo,

sistemom in prakso, ki se nanaša na omenjeno problematiko. Svoje bogate izkušnje je uporabila že pri scenariju za film Jezik enakopravnosti (2020), ki govori o svetu, o katerem večina slišočih ve zelo malo in novem filmu 62.a - od prepovedi do ustave.

Kontakt.

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Tina Grošelj

tina.groselj@zveza-gns.si

041 896 694

RUSAALKA FILMS

Marko Kumer - Murč

murch@rusaalkafilms.com

040 477 090